

Der kan endvidere i helt sjældne tilfælde blive tale om en eller flere politibetjente på bopælen eller arbejdspladsen. Dette er typisk sket for at forhindre en forbrydelse - dvs. på baggrund af en konkret mistanke om, at vidnet f.eks. vil blive udsat for vold eller lignende - og har kun fundet sted i et kort tidsrum, indtil der ikke længere anses at være konkret fare for vidnets sikkerhed.

4.7.2. Forslaget i rapporten

I sager af særlig karakter, herunder f.eks. grove narke- og rockersager, har arbejdsgruppen overvejet muligheden for at kunne iværksætte særlige foranstaltninger til at beskytte vidner, herunder identitetsskifte og flyttegodtgørelse (vidnebeskyttelsesprogram), idet vidner i disse sager ofte ikke tør stå frem i retten af frygt for repressalier. Det vil efter arbejdsgruppens opfattelse tillige betyde en styrkelse af politiets muligheder for at efterforske alvorlig kriminalitet.

Afhængigt af sagens karakter og en konkret risikovurdering foreslår arbejdsgruppen, at man i disse alvorlige sager er mere opmærksom på - og i højere grad gør brug af - muligheden for de særlige *sikkerhedsforanstaltninger*, som er nævnt ovenfor under pkt. 4.7.1, herunder muligheden for at forsyne vidnet med en overfaldsalarmer, foretage jævnlig patruljering på vidnets bopæl eller - i helt ekstraordinære tilfælde - at lade vidnet beskytte af en politibetjent.

Arbejdsgruppen har endvidere overvejet behovet for at fastsætte generelle retningslinjer for et egentligt vidnebeskyttelsesprogram, dvs. et *fuldstændig identitetsskifte* med nyt navn og personnummer, etablering af ny bolig og nyt arbejde m.v.

Arbejdsgruppen vurderer, at det vil være meget vanskeligt i et land af Danmarks størrelse inden for landets grænser at etablere et effektivt, egentligt vidnebeskyttelsesprogram, ligesom det må antages, at meget få personer vil være indstillet på at afbryde enhver kontakt med sin tidligere omgangskreds og med familien.

Et sådan fuldstændig identitetsskifte vil derfor kun komme på tale i helt ekstraordinære tilfælde, og i sådanne tilfælde vil det formentlig af sikkerhedsgrunde ofte være nødvendigt at flytte vidnet til et andet land.

Et fuldstændigt identitetsskifte vil efter arbejdsgruppens vurdering i sådanne helt ekstraordinære tilfælde kunne ske, uden en lovændring er nødvendig. Den lokale politikreds vil i disse tilfælde skulle rette henvendelse til Rigspolitichefen.

Arbejdsgruppen har imidlertid fundet, at sådanne ordninger kun vil komme på tale i sjældne tilfælde.

Der skønnes derfor ikke at være behov for at fastsætte generelle retningslinjer herom.

Uden for et egentligt vidnebeskyttelsesprogram kan det i helt særlige tilfælde komme på tale, at politiet dækker udgifterne ved *flytning* til en anden del af landet samt et eventuelt gebyr for *navneændring* (uden ændring af personnummer). Dette kan suppleres med en sædvanlig adressebeskyttelse, jf. ovenfor pkt. 4.5.1.

4.7.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er enig med arbejdsgruppen i, at et fuldstændigt identitetsskifte kun kommer på tale i helt ekstraordinære tilfælde. Der er tale om helt enkeltstående tilfælde og kun i særlige typer af straffesager, der forekommer yderst sjældent.

Det er imidlertid vigtigt, at der kan etableres en effektiv beskyttelse af vidner, også i de særlige tilfælde, hvor de almindelige initiativer vedrørende vidnebeskyttelse ikke slår til.

Som anført af arbejdsgruppen er der allerede på nuværende tidspunkt mulighed for gennem Rigspolitichefen i helt ekstraordinære tilfælde at tilbyde vidner et fuldstændigt identitetsskifte, og det er også forekommet i enkelte tilfælde i de senere år.

Justitsministeriet kan tilslutte sig arbejdsgruppens vurdering af, at der ikke er behov for at fastsætte generelle retningslinjer for disse ordninger.

5. Overvejelser om ophævelse af kravet om dansk indfødsret for nævninger, domsmænd og sagkyndige retsmedlemmer

Nævnet for Etnisk Ligestilling har over for Justitsministeriet peget på, at der er behov for at fremme de etniske minoriteters deltagelse i retsplejen som nævninger og domsmænd. Nævnet har i den forbindelse bl.a. foreslået, at kravet om dansk indfødsret for nævninger og domsmænd ophæves.

Justitsministeriet har tidligere over for Folketingets Retsudvalg tilkendegivet, at det må overvejes nærmere, om kravet om dansk indfødsret for nævninger, domsmænd og sagkyndige retsmedlemmer bør oprettholdes.

På den baggrund sendte Justitsministeriet i december 1998 et lovudkast til høring, hvorefter kravet om dansk indfødsret erstattes af et krav om uafbrudt fast bopæl i riget i 3 år. Dette svarer til kriteriet for valgret til kommunale valg for statsborgere fra lande uden for Norden og EU.

I høringssvarene over lovudkastet er der fra både domstolsside og advokatside udtrykt betænkelighed ved forslaget om, at der alene stilles et krav om uaf-